

Gøy og gammen [DVD]

Gøy og gammen [DVD]

Selv ikke Disneys største stjerner - Mikke, Donald og Langbein - greier å redde *Gøy og gammen* fra å være en forholdsvis lettglemt affære. Filmen er en tankestrek i Disneys kanon.

Fun and Fancy Free
Jack Kinney, Bill Roberts, Hamilton Luske
Walt Disney Productions
1947
Walt Disney Studios Home Entertainment
4:3 Fullskjerm (1,33:1)
Dolby Digital 5.1
70 min.
2

3

Måtelig morsomt

Gøy og gammen inngår i rekken av såkalte "segmentfilmer" Disney produserte på 1940-tallet, under og etter 2. verdenskrig. Flere av de mest sentrale kreatørene hos Disney var utkommandert til å produsere propagandafilmer for de allierte og det europeiske filmmarkedet var ikke-eksisterende for Disney i denne perioden. Dette førte til at produksjonen av animerte langfilmer ble lagt på is hos Disney, men for å holde publikum i ånde i påvente av nye helaftens filmer, ble segmentfilmene lansert. Sammen med

Gøy og gammen utgjør også *Saludos Amigos* (1942), *The Three Caballeros* (1944), *Make Mine Music* (1946), *Melody Time* (1948) og *The Adventures of Ichabod and Mr. Toad* (1949) rekken av segmentfilmer fra Disney.

Gøy og gammen består av to novellefilmer,

Bongo og

Mikke og bønnestengelen, som begge i utgangspunktet ble utviklet som langfilmer innenfor disneysystemet, men som ble kuttet ned for å imøtekomme reduksjonene krigen medførte. Filmene, som ikke har noen fellestrekk, bindes sammen av Timmy Gresshoppe som først introduserer oss for historien om bjørnen Bongo sunget og fortalt av Dinah Shore - en opptreden som gjør filmen ekstra severdig. Vi følger sirkusbjørnen Bongo som ser seg lei av det begrensede sirkuslivet og rømmer for å utforske den frie naturen. Selvsagt går det ikke helt som forventet og det tar litt tid før bjørneinstinktene vekkes til live. Heldigvis møter Bongo den vakre bjørnen Lulubelle, men heller ikke kjærligheten er så enkel i den ville naturen.

Mikke og bønnestengelen er basert på historien om Jack og bønnestengelen med Mikke, Donald og Langbein i hovedrollen sammen med kjempen. Historien er kjent og i denne versjonen er det Mikke som spiller rollen til Jack som får tak i de magiske bønnene. Etter at måneskinnet treffer bønnene vokser stengelen like opp i himmelen og våre tre venner klatrer etter for å oppdage et himmelrike befolket av en kjempe omgitt av rikdom. Trioen gasser seg i kjempens matbord og vekker kjempen fra hans dype søvn. Kjempen er ikke den skarpeste kniven i skuffen, men greier likevel å fange våre venner og det blir opp til Mikke å redde dagen sammen med den syngende harpen.

Det er Edgar Bergen, en av datidens mest kjente buktalere, som har filmens fortellerstemme sammen med et par av hans buktalerdukker. Et litt underlig valg, sett med dagens øyne, at et par dukker skal komme med småfreske kommentarer underveis i en film, og særlig når filmen verken trenger eller nyter godt av denne gimmicken. Pussig er også introduksjonen til filmen, hvor Timmy kommer over et bursdagsselskap filmet i live-action hvor Bergen underholder med sine dukker. Det er likevel

Mikke og bønnestengelen som fungerer best av de to filmene, og den eneste av filmene som ville fungert som langfilm.

Bongo har en tam og forutsigbar historie som virker nærmest umulig å strekke lenger enn den drøye halvtimen filmen er tilgodesett med her. Det sies at filmen ble vurdert som en oppfølger til *Dumbo* (1941), og riktignok har de sirkusrammen til felles, men *Bongo* mangler den følelsesmessige dybden *Dumbo* innehar.

Da ville jeg heller sett mer av

Mikke og bønnestengelen. Det er noe tilfredsstillende ved å se tre av Disneys største stjerner - Mikke, Donald og Langbein - sammen på film, som i de klassiske kortfilmene *Mickey's Service Station* (1935) eller

Mickey's Trailer (1938). Det sies at filmen startet som et forsøk på å øke Mikkes popularitet etter at både Donald og Langbein hadde passert Mikke som de mest populære Disney-karakterene utover 1940-tallet. I filmen har de tre roller som bygger opp under de kjente karaktertrekkene fra kortfilmene; Donald er den uheldige hissigproppen, Langbein den klønede tomskallen og Mikke er den handlekraftige smartingen. Sammen utfyller de hverandre og utgjør det perfekte teamet til å takle kjempen som prøver å stanse dem. For de spesielt Disney-interesserte er det verdt å vite at dette er siste gang Walt Disney selv leverer stemmen til Mikke på film.

Selv om flere av Disneys beste animatører ikke arbeidet på disse filmene, er det likevel flere flotte

scener på denne utgivelsen. Bongos møte med de andre bjørnene i skogen er flott animert og peker fremover mot andre bjørnescener i nyere Disney-filmer, så som

Min bror bjørnen (2003) og

Modig (2012). I

Mikke og bønnestengelen er en av mine favorittscener da bønnestengelen begynner å gro i ly av måneskinnet og nærmest kjærtegner de sovende hovedpersonene i sin viltre vekst opp mot himmelen. Det er også kostelig når kjempen skal ha seg en matbit og oppdager vår musehelt blant sandwichen. Det er ikke stort å utsette på animasjonen, selv om Disney kutter en del hjørner i produksjonen og resirkulerer noen scener fra tidligere filmer, spesielt i *Bongo*.

Samlet sett byr ikke

Gøy og gammen på den helt store filmopplevelsen. Selv om

Mikke og bønnestengelen har et potensial i seg, kjennes det ut som om filmskaperne forhaster seg og har kortet ned historien i så stor grad at sluttresultatet ikke henger helt sammen. Verre er det med

Bongo - her er det ikke en interessant historie i det hele tatt og jeg mister raskt interessen for den søte sirkusbjørnen.

Utgivelsen:

Gøy og gammen er en utgivelse uten de helt store høydepunktene. Bilde og lyd er helt på det jevne. Selv om bildet nok har gjennomgått den sedvanlige oppussingen før Disney slapp utgivelsen på markedet, har likevel komprimeringen til DVD ført til at bildet har en del blokkdannelse i scener med store ensfargede flater eller mørke partier. Bildet presenteres i 4:3-format, mens lyden er pusset opp til en 5.1-miks.

Utgivelsen er tynt utstyrt med ekstramateriale, men vi får i det minste en dokumentar om produksjonen. Det er blant annet filmhistoriker Leonard Maltin som geleider oss i produksjonshistorikken og understreker en del interessante fakta. Det vises blant annet til at da *Mikke og bønnestengelen* var under utvikling for langfilm, at Minni Mus spilte rollen som dronning og at det var hun som ga de magiske bønnene til Mikke.

Alt i alt en forholdsvis tam utgivelse av en film som ikke har gjort seg spesielt sterkt bemerket blant Disneys animasjonskanon.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 27.01.13

Takk til Walt Disney Studios Home Entertainment for anmeldereksemplar.

Ja

[FunFancyFree cover](#);